Írta: Varga Imre
2008. május 16. péntek, 06:33 -

Tapasztalva a külföldiek magyarországi térnyerését, látva az egzotikus ázsiai, afrikai és közel-keleti országokból érkező bevándorlók tömegét, még azt gondolná az ember, hogy a határainkon túlról érkezők számára nem okozhat különösebb nehézséget a hazánkban történő letelepedés. És ez bizonyára igaz is, ha valóban idegenekről van szó. A bevándorlással, az idegenrendészettel foglalkozó hatóságok jóindulatú elnézése, megértő engedékenysége nélkül ugyanis nem növekedhetett volna több tízezer főre például a nálunk üzletelő kínaiak vagy a szovjet utódállamokból érkező zsidók száma.

Úgy tűnik azonban, hogy a határaink mentén, a Kárpát-medence hazánktól elszakított területein élő magyarokra már nem érvényes ez a nagyvonalúság. Míg például egy magyargyűlölő ukrán nacionalista minden különösebb nehézség nélkül kapja meg az országunkba való letelepedéshez szükséges engedélyeket, a Kárpátalján élő magyarok számára szinte leküzdhetetlen akadályt jelent az áttelepülés. Mintha az illetékes hatóságok a Trianonban elszakított területek magyarjait - a maradék országban való letelepedést illetően - hátrányos megkülönböztetésben részesítenék azokkal szemben, akiknek semmiféle kötődésük nincs nemzetünkhöz.

Igaz, az Európai Unióhoz történt csatlakozásunk egyik kedvező következményeként a Felvidéken és Erdélyben élő magyarok elé állított akadályok túlnyomó része - elsősorban is a magyarországi tartózkodás és munkavállalás vonatkozásában - megszűnt, de a Délvidéket és Kárpátalját illetően csak rosszabbodott a helyzet. Az ott élő nemzettársaink számára vízum nélkül már a határ átlépése sem lehetséges. Az áttelepüléshez kötött feltételek pedig - még stabil anyagi háttér, nagy türelem és kitartás esetén is - alig teljesíthetőek.

A korábban Ungváron, jelenleg Záhonyban élő Kövér György is közel öt éven keresztül hadakozott azért a magyar hatóságokkal, hogy letelepülhessen szülőhazájában és viszszakapja a magyar állampolgárságot. Az idén 68 éves férfi ugyanis Budapesten született, és csupán a véletlenen múlott, hogy családjával a szovjet megszállás alá került Kárpátalján rekedt, ahonnan már nem volt visszatérés a csonka hazába. Kövér György azonban igyekezett alkalmazkodni az embertelen szovjet körülményekhez. A középiskola után Lembergben végezte el a műszaki egyetemet, és légi-geodéziai szakon diplomázott. Később volt egyetemi tanár Kirgíziában, bejárta Közép-Ázsiát, Szibériát és Mongóliát. Öt évet élt az Északi-sarkkörön túl, majd a 80-as évek végén - még a Szovjetunió felbomlása előtt - visszatért Ungvárra. Nem sokkal ezután a KMKSZ városi elnöke lett, majd megválasztották Ungvár alpolgármesterének. Városvezetőként a nevéhez fűződik több magyar szobor helyreállítása, eredeti utcanevek visszaadása, emléktáblák avatása, és sokat tett azért is, hogy Ungváron megnyílhasson a magyar konzulátus. Megelégelve azonban az ukrajnai korrupciót és a nacionalizmus térnyerését, 2002-ben úgy döntött, hogy hazatelepül Magyarországra. 2002. november 25-én beadta a visszahonosítási kérelmet, amihez 10 ezer eurót kellett letétbe helyeznie az egyik magyarországi banknál. (Jellemző a magyar banki viszonyokra, hogy öt év alatt ez a pénzösszeg 31 euró kamatot hozott.) Bár ikertestvére - akinek nagy háza van Debrecenben - nyilatkozatban vállalta, hogy szállást biztosít neki és családjának, az idegenrendészet mégis elutasította áttelepülési kérelmét. Mégpedig arra hivatkozva, hogy - a 10 ezer euró letét és a testvéri nyilatkozat ellenére - nincs biztosítva a magyarországi lakóhelye.

Kövér György ezután bírósághoz fordult, hogy jogainak érvényt szerezzen, de ott azt mondták neki, hogy nem történt törvénysértés, az ügy nem az ő dolguk. Miután áttelepülési és honosítási kérelmét kétszer is elutasították, harmadszor is panaszt tett a hivatalnál, külön sérelmezve azt, hogy az itthoni hatóságok semmibe veszik a kárpátaljai magyarság érdekében folytatott közéleti tevékenységét. Szerencsére erre már észbe kaptak az illetékesek, és a különféle illetékek

ismételt befizetésétől eltekintve, 2005. március 13-án megadták neki a letelepedési engedélyt. Ám Kövér György még ekkor sem kapta meg a magyar állampolgárságot. Visszahonosítási kérelmének elfogadása érdekében a bevándorlási hivatalhoz kellett fordulnia Debrecenben, és két küzdelmes évre volt szükség ahhoz, hogy 2007. március 21-én letehesse az állampolgári esküt.

Kövér György - aki jelenleg Záhonyban, a saját lakásában él feleségével együtt - különösen azt sérelmezi, hogy egyes ügyintézők még a saját nevét is elvették tőle. Ugyanis vannak olyan magyar betűk, melyeket cirillre nem lehet átírni, így az ukrán okmányokból visszaírt magyar neveket néha teljesen eltorzítják. Máig is őriz egy magyar okmányt, melyben Kever Derednek nevezik őt. További sérelmet jelentett számára az is, hogy egyik ukrán ismerőse, akivel azonos időben adtak be áttelepülési kérelmet, sokkal korábban részesült kedvező elbírálásban.

Belépésünk az unióba és csatlakozásunk a schengeni egyezményhez, Kövér György szerint még a korábbiaknál is rosszabb helyzetbe juttatta a kárpátaljai magyarságot, növelte elszigeteltségét, kiszolgáltatottságát. Jelenleg a határtól mért 50 kilométeren belül élő ukrán állampolgároknak 20 eurót kell fizetni a vízumért, ami öt évre érvényes. Az ország többi részén a vízum ára 35 euró, és kivételes indok, vagy meghívólevél kell a kiadásához. Ugyanakkor például Lengyelország mindenkinek megadja a lengyel vízumot - függetlenül a lakóhelyétől -, aki bizonyítani tudja, hogy lengyel nemzetiségű vagy lengyel állampolgárságát önhibáján kívül veszítette el. Ráadásul a határon túli lengyeleknek jár a Karta Polaka nevű kártya, ami folyamatos tartózkodásra és munkavállalásra is jogot biztosít Lengyelország területén. Ennek következtében a Nyugat-Ukrajnában élő lengyelek sokkal több segítséget és törődést kapnak anyaországuktól, mint a kárpátaljai magyarok.

Saját tapasztalatai alapján Kövér György úgy véli, hogy ideje véget vetni a határon túli magyarok hátrányos megkülönböztetésének és a szomszédaink nacionalista kormányait kiszolgáló engedékenységnek. Kárpátalja esetében is egyszerre van szükség az ott élő magyarok támogatására, és annak kikényszerítésére, hogy az ukrán állam maradéktalanul biztosítsa nemzetiségi és nyelvi jogaikat, finanszírozza intézményeiket. Ugyanúgy kéne kiállnunk az Európai Unió határain kívül rekedt nemzetrészeinkért, mint a lengyeleknek vagy a románoknak. Persze ehhez egy valóban nemzeti elkötelezettségű kormánynak kellene irányítani országunkat.

Varga Imre